

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

Економічні проблеми сталого розвитку
Economical Problems of Sustainable Development



Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції студентів та
молодих вчених імені професора Балацького О. Ф.
(Україна, Суми, 28 – 29 квітня 2020 р.)

Суми
Сумський державний університет
2020

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

к.е.н. Салтикова Г.В.,
студентка Яременко А.Г.
Сумський державний університет

В сьогоденній Україні інвестиції необхідні для прискорення економічного розвитку країни, нарощування темпів виробництва, модернізації економіки тощо. Успішність реалізації інвестиційного потенціалу позитивно позначається на макроекономічній стабільності країни [1]. Слід зауважити, що позитивний ефект досягається тільки в тому випадку, коли інвестиційний потенціал використовується доцільно, інвестиційний клімат налагоджений для здійснення інвестицій, а інвестиційні ризики максимально знижені [2]. Саме тому, дослідження взаємодії інвестиційного потенціалу та інвестиційного клімату України є актуальним.

Інвестиційний потенціал країни – це сукупність ресурсів та можливостей для розвитку країни та досягнення нею поставлених інвестиційних цілей та додаткових економічних переваг. Проте, якщо в країні несприятливий інвестиційний клімат, то її інвестиційний потенціал може бути використаний не в повному обсязі та потенційні інвестиції не залучені.

Інвестиційний клімат є сукупністю політичних, правових, економічних, фінансових, культурних, природних та інших умов, що визначають ступінь привабливості інвестиційної діяльності, її доходності, рівня ризиків, обумовлюють мотиви інвесторів здійснювати капіталовкладення. [3, с. 5]. Інвестиційний клімат формує інвестиційний ризик, а також впливає на інвестиційну активність.

У ході дослідження питання інвестиційного потенціалу, сформоване авторське бачення взаємозв'язку між категоріями “інвестиційний потенціал”, “інвестиційний клімат”, “інвестиційні ризики” та “інвестиційна привабливість”, яке відображено на рисунку 1:

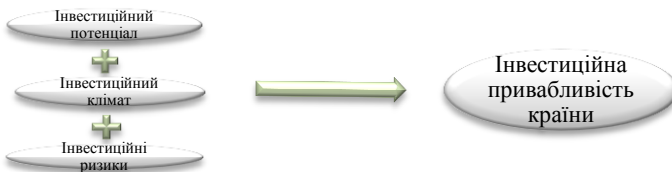


Рисунок 1 – Співвідношення ключових макроекономічних інвестиційних характеристик (сформовано авторами)

Якщо не брати до уваги значні інвестиційні ризики та несприятливий

інвестиційний клімат, Україну можна назвати інвестиційно привабливою країною, оскільки вона має достатньо високий інвестиційний потенціал: країна має вигідне розташування, вихід до моря, велику кількість сільськогосподарських земель (у т.ч. чорноземів), багата на корисні копалини та має кваліфіковану і відносно дешеву робочу силу.

Недостатня реалізованість національного інвестиційного потенціалу спонукає до аналізу досвіду країн, що досягли значних успіхів у залученні прямих іноземних інвестицій (ПІІ) у 2019 році та дослідження можливості використання цього досвіду в українських реаліях.

Таблиця 1. Провідні країни – реципієнти ПІІ у 2019 році [4, с.3]

Країна	ПІІ у 2019 р., млрд дол США	ПІІ у 2018 р., млрд дол США	Країна	ПІІ у 2019 р., млрд дол США	ПІІ у 2018 р., млрд дол США
США	251	254	Гонконг	55	104
Китай	140	139	Франція	52	37
Сінгапур	110	78	Індія	49	42
Бразилія	75	60	Канада	47	43
Великобританія	61	65	Німеччина	40	12

США залишається на лідируючих позиціях, що, як вважається, обумовлено вільною ринковою економікою з мінімальним втручанням держави в діяльність підприємств, а також прогнозованістю і стабільністю політичної системи. А Китай у свою чергу змінює свою економічну політику з експортної орієнтованості на внутрішнє споживання.

Негативно ж на рівень інвестування в провідних країнах вплинула політична ситуація (Brexit у Великобританії та масові протести в Гонконзі). Проте, інші країни примножують обсяги іноземних інвестицій. Найрізкіший скачок продемонстрували такі країни як Німеччина - збільшення на 233% та Сінгапур - на 41%. Спільними позитивними аспектами залучення такої кількості інвестицій можна назвати простоту ведення бізнесу, кваліфіковану робочу силу, надійну фінансову систему та розвинену інфраструктуру.

Щодо особливих перервах, то Бразилія, наприклад, залучила додаткову кількість інвестицій у зв'язку з програмою приватизації країни. Україна в свою чергу частково використала цей досвід – Верховна Рада України прийняла закон про відкриття ринку землі, який починає діяти з 1-го липня 2021 року. Однак це рішення, не зважаючи на оптимістичні економічні прогнози, має неоднозначне відношення у суспільстві.

Стосовно Індії, то більшість ПІІ надійшла в сферу послуг, включаючи інформаційні технології. Її приклад ми можемо перейняти, адже в сьогоденній Україні ми маємо достатньо кваліфікаційних ІТ- спеціалістів, і на розвиток цієї сфери доцільно залучити додаткові інвестиції.

Аналіз досвіду Франції (збільшення обсягу ПІІ пов'язане з транснаціональними корпораціями, які надають більше позик своїм іноземним філіям) та Канади (зростання припливу ПІІ відбулося завдяки багатонаціональним підприємствам, які надавали позики своїм іноземним філіям), доводить неможливість його використання, адже першочергово потрібно створити сприятливі умови, щоб іноземним та транснаціональним компаніям було вигідно розвивати свій бізнес в Україні.

Інвестиційний потенціал України дуже потужний, проте, як було зазначено раніше, їй бракує сприятливого інвестиційного клімату для використання свого потенціалу. Створення сприятливого клімату є першочерговим завданням, адже він буде не тільки сприяти ефективному використанню інвестиційного потенціалу, а ще й зможе суттєво знизити інвестиційні ризики та покращити інвестиційну привабливість країни, а відтак й підвищити іміджевий рейтинг серед країн світу, що, в свою чергу, призведе до позитивних змін в інших сферах економічного та політичного життя.

Ключовими причинами несприятливого інвестиційного клімату в Україні є нестабільна економічна та політична ситуація, корупція, високий рівень бюрократії та недосконале законодавство.

Простота ведення бізнесу, кваліфікована робоча сила, надійна фінансова система та розвинена інфраструктура – запорука сприятливого інвестиційного клімату. Відповідно, якщо Україна спрямує свій розвиток на вдосконалення перелічених аспектів, можна очікувати позитивних змін не лише в інвестиційній сфері. Також в українських реаліях стратегічними цілями є створення справедливої судової системи та протидія тіньовій економіці, зниження рівня бюрократії й, звичайно, корупції, тобто створення позитивного іміджу країни на світовій арені.

Список використаної літератури:

1. Формалізація сучасних тенденцій розвитку інвестиційного ринку України: звіт про НДР (заключний)/ Кер.: І.М. Кобушко. - Суми: СумДУ, 2012. - 79 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/32453>
2. Формування фінансового механізму стабілізації економіки України : звіт про НДР (заключний) / Кер. Н.А. Антонюк. - Суми : СумДУ, 2014. - 60 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/39378>
3. Паливода К.В. Проблеми формування привабливого інвестиційного клімату як засоби подолання деструкцій в економіці України. *Економіка та держава*. 2018. № 7. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/3_2018/3.pdf
4. GlobalInvestmentTrendMonitor, No. 33. UNCTAD URL: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/diaeiainf2020d1_en.pdf